

Collegevoorstel

Onderwerp	Almelo Buurt Samen
Eenheid/team	ADV Regie
Zaakkenmerk	DCS - 2385896
Documentkenmerk	D/25/765642
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	E.J.F.M. van Mierlo
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

Het college heeft besloten om Almelo Buurt Samen gemeentebreed uit te rollen in het najaar van 2025 en het voorjaar van 2026, in de vorm van een pilot. Dit digitale platform ondersteunt bewonersinitiatieven. Via de website kunnen initiatiefnemers geld ophalen voor hun initiatief via waardebonnen, vrijwilligers werven en middelen verzamelen om hun initiatief uit te voeren. In de tweede helft van 2026 wordt de gemeentebrede uitrol geëvalueerd en zal het college gevraagd worden een besluit te nemen over de voortzetting van Almelo Buurt Samen vanaf 2027. De huidige pilot (2024-2025) loopt in de wijken Sluitersveld en Windmolenbroek.

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de evaluatie Almelo Buurt Samen in de wijken Sluitersveld en Windmolenbroek (2024-2025) (D25784543);
2. Almelo Buurt Samen als pilot gemeentebreed uit te rollen eind 2025 en het voorjaar van 2026;
3. In het najaar van 2026 de gemeentebrede uitrol te evalueren en op basis hiervan een besluit te nemen over het vervolg van Almelo Buurt Samen vanaf 2027;
4. De opdracht voor het beheer van het digitale platform te verstrekken aan BruiAdvies via een jaarlijkse opdrachtbrief (D25784545), en de bijbehorende uitvoerings- en organisatiekosten van € 27.000,- en de flexibele kosten te dekken uit de wijk- en dorpsbudgetten (budget Leefbare Wijken en Dorpen);
5. Een bedrag van maximaal € 203.000,- voor de waardebonnen te reserveren en dit te dekken uit de wijk- en dorpsbudgetten (budget Leefbare wijken en dorpen);
6. Een bedrag van € 62.000,- euro te reserveren voor de communicatiekosten (inclusief postbezorging en drukwerk) en deze kosten te dekken uit de wijk- en dorpsbudgetten (budget Leefbare wijken en dorpen);
7. De raad middels bijgevoegde raadsbrief (D25784544) te informeren.

Inleiding

Bewonersinitiatieven worden ontwikkeld door inwoners en komen voort uit hun eigen vraag, belevingswereld en betrokkenheid. Al jaren zien we hoe deze initiatieven een positief effect hebben op de leefbaarheid in wijken en dorpen. Door dit soort initiatieven groeit de sociale binding tussen

inwoners en voelen zij zich meer betrokken bij hun eigen buurt, wijk en dorp. Hierdoor neemt de verantwoordelijkheid van inwoners voor hun eigen leefomgeving toe.

Wijkregisseurs en wijkondersteuners ontvangen voorstellen voor het ontwikkelen van bewonersinitiatieven omdat zij de contacten in de wijken en dorpen hebben. Deze voorstellen komen vaak van inwoners die ons goed weten te vinden. Echter, nog niet alle inwoners kennen de mogelijkheden om een initiatief te starten.

In 2024 zijn we daarom gestart met een pilot 'Almelo Buurt Samen' in de wijken Sluitersveld en Windmolenbroek. Almelo Buurt Samen is een digitaal platform voor bewonersinitiatieven. Bewoners kunnen het hele jaar door initiatieven op de website plaatsen. Wat het platform bijzonder maakt, is dat het werkt met een waardebonnensysteem. Twee keer per jaar krijgt elk huishouden een waardebon van 7,50 euro. Deze waardebonnen kunnen gedoneerd worden aan initiatieven die op de website staan. Wanneer het streefbedrag van een initiatief is behaald, voeren bewoners het initiatief uit.

We hebben drie pilotrondes uitgevoerd: twee in 2024 en één in 2025. In totaal zijn er 81 initiatieven gestart, waarvan 66 zijn uitgevoerd of in uitvoering zijn, 9 nog in de spaarfase zitten en 6 niet geslaagd zijn. De resultaten van de pilotrondes zijn positief. We zien een groeiend aantal bewonersinitiatieven en bereiken mensen die eerder niet betrokken waren. De initiatieven variëren qua thema, wat de diversiteit en creativiteit van de inwoners weerspiegelt. De oplopende activeringspercentages van de waardebonnen (13,9% in ronde 1 tot 17,8% in ronde 3) geven aan dat de betrokkenheid van inwoners toeneemt. Intern zorgt de methode voor een gestructureerde manier van het binnenkomen van bewonersinitiatieven. Collega's gaven tijdens evaluaties aan dat deze werkwijze meer begrip creëert voor de redenering van anderen.

Met dit voorstel informeren we het college over de resultaten van de pilot en vragen hen om in te stemmen met het gemeentebreed toepassen van Almelo Buurt Samen in 2025 en 2026.

Beoogd effect

Eind 2026 zijn meer inwoners actief betrokken bij hun buurt, wijk of dorp. Deze betrokkenheid draagt bij aan sterkere sociale samenhang en een grotere leefbaarheid in de omgeving. We streven naar een groei van het aantal bewonersinitiatieven en willen in 2026 per ronde gemiddeld 8 nieuwe initiatieven per wijk en dorp ondersteunen via Almelo Buurt Samen.

Naast het monitoren van aantallen, toetsen we ook op een kwalitatieve manier of Almelo Buurt Samen bijdraagt aan sociale samenhang. Dit doen we onder andere aan de hand van verhalen, ervaringen en verslagen van inwoners.

Argumenten voor

2.1 Door Almelo Buurt Samen groeit de betrokkenheid van inwoners

Almelo Buurt Samen ondersteunt bewonersinitiatieven die bijdragen aan de leefbaarheid van wijken en dorpen. Uit de pilot blijkt dat we hiermee een grotere groep inwoners bereiken, dan via de huidige manier. Door de zichtbaarheid van initiatieven te vergroten, raken meer mensen geïnspireerd om zelf iets te starten.

Het platform maakt het voor inwoners laagdrempelig om vanuit hun eigen kracht bij te dragen aan hun buurt. Dit versterkt de sociale samenhang en betrokkenheid bij de wijk. Daarnaast leren

inwoners elkaar kennen, tijdens de voorbereiding en uitvoering van het initiatief. Inwoners gaven aan dat de buurtband en betrokkenheid bij elkaar hierdoor verbetert. Dit ligt in lijn met de in de perspectiefnota 2026-2029 opgenomen beleidslijn dat we inwoners vragen om vaker eerst hulp te zoeken in hun eigen netwerk, zoals bij burens.

2.2 Met Almelo Buurt Samen wordt de besteding van de wijkbudgetten transparanter

Met de waardebonnen krijgen inwoners zeggenschap in een deel van de besteding van de wijkbudgetten. Zij kunnen hiermee aangeven wat zij belangrijk vinden in hun buurt. Op de website zien de inwoners alle initiatieven waaraan zij hun waardebonnen kunnen doneren en hoeveel geld de verschillende initiatieven al hebben gespaard. Dit maakt de besteding van het gemeenschapsgeld inzichtelijk en transparant.

2.3 Het platform biedt een monitoringsfunctie

De betrokkenheid en bijdrage van inwoners aan hun eigen wijk of buurt laat zich moeilijk meten. De website van Almelo Buurt Samen bevat een monitorfunctie die inzicht geeft in hoeveel, waar en wanneer initiatieven zijn uitgevoerd. Ook toont de monitor per geselecteerd gebied (straat, buurt, wijk) hoeveel bewoners deelnemen aan de methodiek. Daarnaast is te zien waaraan het geld is besteed. Dit platform maakt het daarom eenvoudiger om verantwoording af te leggen.

2.4 Een stadsbrede uitrol biedt mogelijkheden voor stadsbrede communicatie en initiatieven

Een belangrijk onderdeel van Almelo Buurt Samen is de communicatie richting inwoners. Tijdens de pilot beperkten we ons tot twee wijken, wat het lastig maakte om stadsbreed te communiceren. Bij een gemeentebrede uitrol ontstaat de mogelijkheid om communicatie breder en zichtbaarder aan te pakken. Denk hierbij aan gerichte socialmedia campagnes en communicatiematerialen op strategische plekken in de openbare ruimte.

Daarnaast biedt een brede uitrol ruimte om wijkoverstijgende of stadsbrede initiatieven te ondersteunen – bijvoorbeeld evenementen die door veel inwoners als waardevol worden gezien, maar waarbij het soms lastig is om de volledige financiering rond te krijgen.

4.1 De uitvoerende partij heeft ervaring met het platform voor bewonersinitiatieven

De uitvoerende partij heeft voor verschillende andere gemeenten een soortgelijk platform opgezet en in beheer (gemeente Ede (www.ededoet.nl), Capelle aan den IJssel (www.maakcapelle.nl), Lingewaard (www.lingewaarddoet.nl), Overbetuwe (www.overbetuwedoet.nl) en Rheden (www.ikbuurtmee.nl)).

Kanttekeningen

2.1 Voor inwoners met een lage(re) digitale vaardigheid is het moeilijker om gebruik te maken van het platform

Het platform vraagt enige digitale vaardigheid, wat voor sommige inwoners een drempel kan zijn. Door huis-aan-huis verspreiding van de nieuwsbrief met waardebonnen en ondersteuning door wijkondersteuners van Avedan worden ook minder digitaal vaardige inwoners betrokken. De pilot laat zien dat waardebonnen ook leiden tot onderlinge hulp en verbinding.

2.2 Het vraagt een verandering in procedures wat aan de voorkant tijd kan kosten

Met Almelo Buurt Samen komen er meer bewonersinitiatieven binnen, en op een andere manier dan via de huidige route. Dit vraagt om aanpassing van bestaande procedures, wat aan de voorkant tijd kost. Dankzij de pilotperiode zijn er al verschillende werkprocessen opgezet. Op termijn draagt Almelo Buurt Samen naar verwachting bij aan het stroomlijnen en deels automatiseren van het proces rondom bewonersinitiatieven. Door te werken met een vaste periode voor het activeren van waardebonnen, ontstaat er één duidelijk moment waarop inwoners hun initiatief kunnen indienen. Dit maakt het voor de organisatie mogelijk om zich hierop voor te bereiden en de beschikbare capaciteit efficiënt in te zetten.

2.3 Onzekerheid over continuïteit bij wijziging budget

Vanaf 2027 vervallen de extra middelen die in de periode 2023–2026 beschikbaar zijn gesteld voor het programma Leefbare Wijken en Dorpen. Het budget komt dan weer op het oorspronkelijke structurele niveau van €400.000 per jaar, onder de benaming wijkbudgetten. Hierdoor is het nog onduidelijk of het platform vanaf 2027 op dezelfde manier voortgezet kan worden. De kosten voor Almelo Buurt Samen zijn grotendeels afhankelijk van het activeringspercentage van de waardebonnen.

De voorgestelde gefaseerde aanpak tot en met 2026 sluit aan bij de bovenstaande situatie. Het stelt ons in staat om gedurende deze periode inzicht te krijgen in de kosten, en effecten op de sociale samenhang bij een gemeentebrede uitrol. Het college kan eind 2026 op basis van een onderbouwde evaluatie een besluit nemen over de voortzetting van Almelo Buurt Samen, en op welke wijze.

5.1 Er is een risico op budgetoverschrijding

Bij volledige activatie van de waardebonnen bedraagt het totale budget €506.925. Op basis van de ronde met het hoogste activeringspercentage uit de pilot in Sluiterseveld en Windmolenbroek (17,8%) én ervaringen van andere gemeenten, hanteren we een verwacht activeringspercentage van 40%. Daarom reserveren we een bedrag van maximaal €203.000 voor de waardebonnen.

Als het daadwerkelijke activeringspercentage hoger uitvalt, kunnen aanvullende maatregelen worden genomen, zoals het verlagen van het voucherbedrag of het beperken van de uitgifte tot één ronde per jaar. Zo behouden we grip op het budget.

Kosten, opbrengsten en dekking

De totale kosten voor de gemeentebrede uitrol van Almelo Buurt Samen in het najaar van 2025 en het voorjaar van 2026 bedragen naar schatting €298.000. Dit bedrag is gebaseerd op een combinatie van vaste en geschatte kosten. Hieronder volgt een uitsplitsing:

De kosten voor Bruisadvies bedragen € 27.000,- per jaar. Deze kosten bestaan uit het hosten van de website, de digitale helpdesk voor technische vragen over de website, het uitbetalen van initiatieven, de financiële administratie en het ontwikkelen en vormgeven van nieuwsbrieven en communicatiemateriaal. De flexibele kosten zijn ongeveer € 5.000,- tot € 6.000,-. Deze kosten bestaan uit de financiële en administratieve afwikkeling van initiatieven. Dit wordt op nacalculatie berekend omdat het afhankelijk is van het aantal succesvolle initiatieven.

Elk huishouden krijgt twee keer per jaar een waardebon ter waarde van € 7,50. Het totaalbedrag is afhankelijk van het aantal huishoudens dat hun waardebon activeert. Op basis van ervaring vanuit

onze pilot en op basis van activeringspercentages van andere gemeenten die al langer werken met de methodiek stellen we een bedrag vast van € 203.000.

Een belangrijk onderdeel van het succes van Almelo Buurt Samen bestaat uit communicatie. Hiervoor is € 62.000 gereserveerd. Deze kosten bestaan uit het drukken (€ 16.000) en verzenden van de nieuwsbrieven met waardebon (€ 36.025) en het verspreiden van communicatiemateriaal (door middel van straatborden) door de gemeente.

De genoemde kosten worden gedekt uit de wijk- en dorpsbudgetten (budget Leefbare Wijken en Dorpen).

Uitvoering

Na een positief besluit verstrekken we de uitvoerende partij een opdracht middels een opdrachtbrief voor een periode van een jaar. Tegelijkertijd starten we een intern traject met alle betrokken stakeholders om de werkprocessen verder in te richten en te optimaliseren.

Ook starten we het communicatieproces op via de nieuwsbrieven met de vouchers die per adres verspreid worden, via de gemeentelijke website en social media kanalen, via berichtgeving in het gemeentenieuws (Almelo Actueel), via postcodegerichte online advertenties en via de wijkregisseurs en hun netwerk. De resultaten van deze communicatie worden gemonitord en waar nodig bijgestuurd, herhaald of uitgebreid.

De verwachting is dat we eind 2025 de eerste gemeentebrede ronde kunnen uitvoeren, gevolgd door een tweede ronde in het voorjaar van 2026. In het najaar van 2026 vindt een evaluatie plaats. Op basis daarvan wordt het college gevraagd om een besluit te nemen over de voortgang van Almelo Buurt Samen vanaf 2027.

Na iedere ronde wordt geëvalueerd. Bij de evaluatie kijken we naar de volgende punten:

1. Er zit een stijgende lijn in het aantal bewonersinitiatieven;
2. We bereiken inwoners die we tot nu toe nog niet bereiken;
3. We horen vanuit inwoners positieve geluiden over het platform;
4. De methodiek leidt tot duidelijke werkprocessen, waardoor het proces rondom bewonersinitiatieven meer gestructureerd verloopt.

Bijlage(n)

Bijlage 1: Evaluatie Almelo Buurt Samen

Bijlage 2: Raadsbrief

Bijlage 3: Memo 'Beargumentering inkoopprocedure'

Procesinformatie

Intern overleg

De nota en evaluatie zijn opgesteld met input van de manager wijksturing, de wijkregisseurs, de beleidsadviseur openbare ruimte, de beheerder openbare ruimte, de medewerker wijkgericht werken (UF), de communicatieadviseur, de inkoopadviseur en de financieel adviseur.

Afstemming met portefeuillehouder

Het collegevoorstel is afgestemd met de portefeuillehouder

Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Met een persbericht laten we weten dat het college heeft besloten om Almelo Buurt Samen uit te rollen over de gemeente Almelo.